

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. (vse v Jugoslaviji: Celo leto 160 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen politični list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Telefon interurban št. 113.

9. številka.

MARIBOR, dne 25. januarja 1926.

ŠK Letnik II.

Avstrija in Nemčija.

Podpredsednik avstr. državnega zbora, dr. Dinghofer, voditelj velenemške stranke, je bil v četrtek, 21. januarja, v Berlinu. Ni šel gledat na uro. Namen njegovega obiska je bil političen. Tri stvari so mu bile pri srcu in te je razkril novi nemški vladi v Berlinu.

(Prvo vprašanje, ki ga je stavil ministru predsedniku dr. Lutheru in zunanjemu ministru dr. Stresemannu, je bilo: »Ali se je v Locarnu razgovarjalo o Avstriji in o njeni državni avstrijski meji proti Italiji na Brennerju? Ali je Mussolini v tem oziru stavljal kakšne zahteve in dobil kakšne obljube?« Dr. Stresemann je odgovoril: »Ne.« Drugo vprašanje: »Ali odgovarja istini poročilo, da bo Nemčija po svojem vstopu v Zvezo narodov obrabala posebno pažnjo obrambi nemških manjšin v drugih državah?« Dr. Stresemann: »Da.« Tretje vprašanje: Ali je nemška vlada voljna, da bi se med Nemčijo in Avstrijo ustanovil poseben gospodarski odbor 15 moč, sestavljen iz uradnih zastopnikov obeh vlad in predstavnikov najvažnejših gospodarskih krogov, ki bi imel nalogo, pripraviti gospodarsko zblizanje med obema državama, poravnati vse nastale gospodarske spore, ter omogočiti skupen nastop obeh držav proti drugim?« Dr. Luther v imenu vlade: »Predlog je vreden upoštevanja ter se bo ozbiljno pretresel.« Ko je dobil te odgovore, se je dr. Dinghofer v četrtek zvečer iz Berlina vrnil na Dunaj.

Dr. Dinghoferju bo sledil na potu v Nemčijo predsednik avstrijske vlade dr. Ramek, ki bo po poročilih, ki prihajajo iz Dunaja, napravil berlinsko romanje početkom spomladi. Ako bo to šlo tako naprej, bo Berlin za avstrijske politike postal nekaka Mekka, kamor bodo hodili romati, se klanjati ter prejemati opomine in direktive. Kakšne bodo te direktive, dokazuje izjava in obljuba nemške vlade dr. Dinghoferju, da bo namreč nemška vlada podpirala ne samo gospodarsko, marveč tudi kulturno in pravno zblizanje med Avstrijo in Nemčijo.

V obeh središčih: v Berlinu in na Dunaju, se torej sporazumno pripravlja teren za zblizanje obeh nemških držav ter se za to ustvarjajo potrebni predpogoji. Kaj pa je z zedinjenjem?

Problem priključitve Avstrije Nemčiji je predvsem problem zunanje politike, ker mitovne pogodbe tako zedinjenje zahtevajo. Je pa to tudi notranjepolitični problem kakor za Avstrijo, tako za Nemčijo.

Kar se Avstrije tiče, je avstrijski narodni zbor 12. novembra 1918 storil sklep, da smatra svojo domovino kot del nemške republike. Ljudsko glasovanje v Avstriji bi predlogu za priključitev Nemčiji prineslo veliko, gotovo dvotretjinsko večino.

Malo drugače pa so v tem oziru prilike v Nemčiji. Tukaj so močne struje, ki pridruženju Avstrije niso prijazne, marveč mu nasprotujejo. To je predvsem ekskluzivno protestantska struja. Verska razlika je že večkrat povzročila zle sadove za Nemčijo. Tridesetletna vojna, ki je Nemčijo politično in gospodarsko upropastila, je nastala iz verske rivalitete in konfesionalnega sovraštva. Ker je na Nemškem jug po večini katoliški, sever pa protestantski, se nasprotovanje proti zedinjenju z Avstrijo javlja zlasti na severu. Nestrpni protestantizem se protivi zedinjenju, ker se boji prirastka 6 in pol milijonov katoličanov, ki bi — o groza za zagrizene protestantske kroge — povečali politično moč katoliškega centra. Da se ta furor protestantizma močno javlja tudi v politiki, za to so dokaz volitve predsednika nemške republike lansko leto, pri kojih veliko število protestantskih volilcev iz verskega, fanatizma ni hotelo glasovati za katoličana dr. Marxa. Na katoliški strani tega fanatizma ni, kar spričuje dejstvo, da je katoliška bavarska ljudska stranka glasovala za protestanta Hindenburga.

Druga struja, ki se protivi zedinjenju, so veliki prusaki. Ti ljudje ne poznajo nič drugega, nego samo Prusijo in njeno prvenstvo v Nemčiji. Ker bi s priključitvijo Avstrije se pojačilo nemški jug ter bi tako bila ustvarjena jaka protiutež proti pruskemu severu, se bojijo, da bi absolutna pruska nadvlada prišla v nevarnost. Tako nastopa veleprusaštvo kot nasprotnik velenemštva, Velika Prusija proti Veliki Nemčiji.

Tretjo protivniško strujo pa tvorijo gospodarski krogi, koji se bojijo, da bi povzdiga narodnega gospodarstva v Avstriji šla na račun nemškega narodnega gospodarstva. Pri mošnjičku se neha nacionalna ljubezen. Osebito nemška industrija ima največje pomisleke z ozirom na zedinjenje, ker pričakuje od njega samo škodo za sebe. Zato svojih pomislekov nikakor ne zakrivajo, četudi jih pristaži Velike Nemčije psujejo s sramotilko: patrijotje denarnega mošnjička. Gospodarski razlogi so tudi merodajni za protivnost, ki se v Berlinu pojavlja proti Dunaju, koji zavzema kot starodavna vrata napram Orientu velevažno gospodarsko-politično pozicijo. Kako tehtni so ti gospodarski pomisleki, se vidi iz tega, ker se je dr. Dinghofer v prvi vrsti po-

trudil za ustanovitev skupnega gospodarskega odbora, ki bi naj vse gospodarske spore med Nemčijo in Avstrijo poravnal ter dovedel do zblizanja med obema državama predvsem na gospodarskem polju.

Kakor dokazujejo raztolmačene prilike v Nemčiji, bo tamkaj treba premagati še dosti ovir in nasprotstev, predno bo razpoloženje ljudstva v toliki meri in v tolikem obsegu za zedinjenje, kakor v Avstriji. Medtem pa je vsenemška agitacija pridno na delu, da se trdovratnost protestantskih zagrizencev in pruskih prenapetnežev ublaži in sebičnost gospodarskih krogov ukloni.

Pojačena akcija Avstrije za priključitev Nemčiji, ki se sedaj vrši pod krinko večjega zblizanja, pomenja v sedanjem času presijo na Evropo, zlasti na sosedne države, da bi ji prišle na pomoč pri sedaj nameravani

obnovi avstrijskega gospodarstva. Avstrija se bo kmalu popolnoma iznebila mednarodne kontrole ter bo morala stopiti na lastne noge. Ker pa so te noge slabe, želi in zahteva Avstrija, da jo sosedne države krepko primejo pod pazduho. Svoji zahtevi hoče po stari, dobro preizkušeni praksi dati večji poudarek z grožnjo zedinjenja z Nemčijo.

Avstrijski politiki so zopet začeli igrati nevarno igro z ognjem. V tem oziru je pariški list »Temps« te dni na njih naslov zapisal ta-le opomin: »Avstrijski državniki naj ne delajo te napake, da bi vzbudili gibanje za priključitev, ker bi tako gibanje moralo dospeti v zažgato ali pa povzročiti težko evropsko krizo, ki bi za Avstrijo prinesla nevarnost popolnega propada.«

K poglavju: Katolicizem in politika.

Liberalizem je pravcati mixpickles (mešanica raznega zelenega sadja, prirejenega s kisom in dišavami), pravcata mešanica hazardov. Ti nazori se razmikajo drug od drugega, nasprotujejo si v bistvenih stvarih, sinteza (sklad) v pozitivnem smislu je med njimi nemogoča. Eno jih drži med seboj, eno njihove pristaše spaja v skladno skupino: odpor proti krščanskemu moralnemu zakonu. Krščanska moralna načela so brez veljave za javno življenje, politika nima z moralno ničesar opraviti. V tem so edini med seboj.

V gnezdo teh raznolikih liberalnih sršenov je dregnil poslanec dr. Hohnjec, ki je pred nekaj dnevi objavil v nekaterih katoliških listih programatičen članek o katolicizmu in politiki. Na novo je poudaril in v svetlejšo luč pomaknil ona verska in moralna načela, kojih se je naša stranka vedno držala ter se tudi bo v bodoče držala, ker so ta načela skupna last vseh kršč. ljudskih strank med katoliškimi narodi.

Mi nismo krivi, ako ta načela našim liberalcem niso po godu. Perditio tua ex te, Israel (pogibelj je iz tebe, Izrael). Slovenski liberalni Izrael je sam kriv, ako so krščanska načela za njega strahota in groza. On ne more postati deležen blagodatí svetopisemske obljube: »Resnica vas bo osvobodila«, ker se krščanski resnici trdovratno ustavi.

Ni svoboda, marveč grda in predrzna zloraba svobode, ako se nasprotuje resnici ter se zasmehujejo moralni principi, brez kojih je socialno sožitje ljudi nemogoče. In kakšna morala naj vlada katoličanom in vsem oblikam njihovega javnega življenja, ako ne katoliška morala, ki je najvišja, najpopolnejša in najbolj razvita, in to po svojem izviru, po svojem cilju, po svoji vsebini in tudi po svojih sadovih?

Mi se ne bomo trudili, našim liberalcem to dokazati. Bilo bi brezuspešno. Liberalci je takšen kakor pijanec: spreobrne se, ko se v jamo zvrne. Niti dr. Hohnjec ni svojega članka spisal s tega namena niti mi ne pišemo teh vrstic. Nam je samo do tega, da konstatiramo, kako globoko brezdnost loči naše katoliško ljudstvo od onega dela slovenske inteligence, ki se je odtujil katoliškemu mišljenju ljudstva. Mi pa ne bomo nikdar dovolili, da bi liberalci to brezdnost zasuli ter naše ljudstvo pritegnili v svoj protikrščanski tabor.

Naj se naši liberalci ne varajo, misleč, da jim bo pod krinko državnega in narodnega edinstva uspelo to, kar se jim prej ni posrečilo. Razkatoličenje slovenskega

naroda se vam ne bo posrečilo nikdar, če se toliko zabavljate čez katoliško Cerkev in rimskega papeža. In čim bolj boste zabavljali, tem manjši bodo vaši uspehi. Naše ljudstvo ve, kaj ima v katoliški veri, in naši liberalci se jako motijo, ako mislijo, da bodo z besedičenjem o klerikalizmu in s psovanjem klerikalcev ljudstvo prevarili za katoliško vero in katoliška načela.

Drzno in naravnost zločinsko je od slovenskih liberalnih »Jutrovcov«, ako v svoji od lastne sebičnosti inspirirani borbi zoper katolicizem, ali kakor se oni izražajo, zoper klerikalizem zlorablajo državno idejo. Katoliški etični (moralni) principi ne prijaajo vam, gospodje liberalci, ker mešajo vaše sebične štrene in grdo izrabljajo državo, državi sami pa so v prid, ker so trdni stebri za njen obstoj. Ako je naša država mogoča samo taka, kakor hočete in komandirate liberalci, slabo za njo. Proti državi ste vi, ki jo hočete spraviti v nasprotje z ogromno večino naroda, ne pa mi, ki ji hočemo zgraditi trdne moralne stebre za njen obstoj in razvoj.

Da je protiklerikalizem identičen s protikatolištvom, dokazuje nastop »Narodnega Dnevnika« v broju dne 22. januarja proti papeževi okrožnici o uvedbi in smislu novega praznika v čast Kristusu Kralju. Vsebinsko papežev okrožnica temu mixpicklesu raznih svobodoumnih strank ni popolnoma znana, niti naslova ne pozna. Kljub temu pa apodiktčno izjavlja, da je stališče, ki ga zavzema papeževa okrožnica, »zgrešeno«. Tak je torej liberalizem: ne samo Cerkev, marveč Bogu samemu, Kristusu Bogu-človeku odreka vso pravico nad javnim življenjem. Ker papež te Gospodove pravice ugotavlja in tolmači, imenuje liberalizem to stališče zgrešeno. Ni to stališče novo. Stališče, ki ga zavzemajo naši liberalci, je stališče kralja Heroda, ki je naslov na svet porojenega Sina božjega kot novorojenega »kralja« Judov smatral ne samo kot zgrešen, marveč kot sebi sovražen. In kakor je kralj Herod podvzel represalije, tako tudi »Narodni Dnevnik« preti s kulturnim bojem. Ako bi ne bilo drugega dokaza za protiklatoliški duh, ki prešinja naš liberalizem, ta dokaz bi zadostoval. Obenem pa je v tem tudi najboljša opravičilo za politiko, ki jo vodi naša stranka. Ta politika brani ne samo tiste temelje, na kojih sloni država, marveč tudi obstoj in pravo katoliške vere med našim narodom.

Ugibanja in pričakovanja.

Zadnja beograjska politična senzacija je bil prihod radikalskega veterana in reševalca vladnih in strankinih kriz Ace Stanojeviča.

Radikalski mag

Aca Stanojevič je prišel iz Knjaževca zopet v Beograd gotovo radi dvojnih težav — v radikalskem klubu in v vladi. Njegova magija pa ne bo dosti zalegla, ker so spori pregloboki zlasti v klubu, kar močno upliva na vlado.

Dobro informirani in vplivni »Politički Glasnik« je zadnjič, ko je razlagal, zakaj se je Pašić umaknil v inozemstvo, napadel tudi — Ljubo Jovanoviča, češ, da je napravil veliko napako, ko se je zblizal z Lazo Markovićem. Če držijo domnevanja tega lista, da bo Pašić ostal samo šef stranke, dočim bi vladno predsedništvo prevzel kdo drugi, bi se dalo sklepati, da je prišel Stanojevič zato v Beograd, da poišče tega »drugega«, ni pa upanja, da bi se mu to posrečilo.

O novih spremembah v vladi

se mnogo govori. Mogoče bo moral odstopiti finančni minister. To se sklepa iz izjave njegovega zastopnika, ministra Uzunoviča, ki je v finančnem odboru povdarjal, da se bodo na vsak način popravile netaktnosti in napake, zagrešene v Parizu povodom razprave o dolgih.

Tudi notranji minister Maksimović baje ne sedi več trdno. Spor z Radičem ga sicer ne bo zrušil, ker sta se oba že sporazumela in se je Radič baje opravičil in izgovarjal na svoj temperament, znano je pa, da je Pašić mladega Maksimoviča vzel v vlado za poskušnjo in za posledne politične eksperimente ter bi ga iz istih razlogov prav lahko nenadoma zopet odstavil.

Za slučaj kake vladne spremembe se pričakuje z gotovostjo, da pride dosedanji predsednik kluba Ljuba Živković v vlado. Pripravnega moza za klubovo predsedstvo pa očitno ne najde niti Aca Stanojevič.

Mного razmišlja o povodu in namenu

Številnih aretacij v Beogradu.

Teden dni že zapirajo znane osebe nekdane komunistične stranke, policija pa z vlado vred ne da nobene pojasniti, kaj je na stvari. Pribečevićeva »Reč« je takoj prišla z vestjo, da so pri komunistih našli dokumente, ki obremenjujejo Radiča. Drugi menijo, da je prišlo do afere in aretacij, v svrhu preprečenja že napovedanega kongresa neodvisnih delavskih organizacij v Beogradu, katerega so se hoteli udeležiti tudi mednarodni zastopniki. Končno se še sklepa, da služi komunistična afera proti struji, ki se trudi za zblizanje z Rusijo in ki bo prišla tudi povodom konference Male antante do izraza. — tgr

Politične beležke.

O krizi je začel pisati tudi »Jutarnji list.« Pravi, da Pašić lahko krizo otvori, Radić jo mora pa naznaniti. Po mnenju »Jutarnjega lista« bo nastopila kriza iz sledečih razlogov: Finančni minister se slabo obnaša v inozemstvu. Ta proračun ej odločil njegovo usodo. Notranji minister Makšinovič že dolgo izrablja Radićevo »obovo potrpežljivost ter nalašč favorizira Peroviča v Splitu in Parkmajerja v Mariboru. Marsikaj nalašč noče prilagoditi politiki sporazuma. Nazadnje je prišlo še do pretepanja kmetov in tu se neha vsaka potrpežljivost in tu se ne sme več molčati. Kriza je tudi v najbližji Pašićevi okolici. — tgr.

Kedaj se vrne Pašić? Po eni verziji se vrne Pašić že jutri v Beograd, po drugi še le odpotoval iz Monte Carla, po tretji se bo pa vrnil danes teden. — Aca Stanojevič je po daljši avdijenci na dvoru še ostal v Beogradu. Najbrž čaka Pašića. — tgr.

Ali bomo obnovili diplomatske stike z Rusijo? Vprašanje obnove diplomatskih odnosov z Rusijo stopa v Beogradu zopet v ospredje. Sprožil ga je poset turškega zunanjega ministra Ruždi-beja; inozemsko časopisje je prvo naglasilo, da ima sestanek našega in turškega zunanjega ministra pred vsem namen, sondirati teren za stike z Rusijo. Vlada pa o tem vprašanju do sedaj še ni dosti razpravljala, ker je vezana na sporazum z ostalima članicama Male antante. Ena od teh — Rumunija — je zelo skrbipolna, kako se bo naša država zadržala v pogledu na ureditev odnosov z Rusijo. Rumunsko časopisje že dolgo

časa naglašja, da je Čičerinovo potovanje po Evropi pred vsem imelo namen, sondirati teren za ureditev odnosov z Rusijo do balkanskih držav, zlasti do države SHS. Rusija se je za imenovano državo poslužila turškega zunanjega ministra Ruždi-beja. V Rumuniji so mnenja, da je ta misija v Beogradu imela uspeh ter je naletela na zelo prijazen odziv na Čehoslovaškem. Moskovska vlada ima namen, uveriti balkanske slovanske države, da jim sporazum v Locarno in nameravani balkanski pakt ne prineseta nobenih koristi, ampak je njihova edina rešitev močna Rusija. Vznemirjenost v rumunskih vladnih krogih zelo narašča. Isto je opaziti v držanju nekaterih evropskih držav, kojih predstavniki v Beogradu so že storili potrebne korake, da se informirajo. Naše zunanje ministrstvo je v svrhu informacije objavila sledeče: Vprašanje obnove odnosov s sovjetsko Rusijo se dosedaj pri nas ni stavljal na dnevni red. V tem smislu je obveščena tudi Bukarešta. To kaže pomeni, da se ne bi dosednji položaj izpremenil. Na sestankih Male antante se je o tem problemu že česlo razpravljalo in prišlo je do sklepa, da ima vsaka država proste roke v vprašanju obnove odnosov s sovjetsko Rusijo. To je poznano tudi v Pragi in Bukarešti. — Kljub prostim rokam posameznih držav bo vseeno prihodnje posvetovanje Male antante v glavnem namenjeno ureditvi ruskega vprašanja. Pričetek konference je nastavljen na 20. februarja, ter bo trajala tri dni. Radi ruskega vprašanja vlada za to konferenco neobičajno zanimanje tudi v zapadnih državah. Upati je, da se bodo končno javno na konferenci uredili odnosi z Rusijo, kar bi bilo zlasti za nas Slované jako velikega pomena.

Vladno gospodarstvo na podlagi dvanajstin.

Pašić-Pribičevićeva vlada je, mesto da bi prej skrbela za odobritev proračuna, razpustila narodno skupščino. Čehoslovaška je pred volitvami predložila v odobrenje proračun — in razpisala nove volitve. Posledica tega je bila, da je morala vlada takoj po volitvah predložiti zakon o dvanajstinah, z njim vred naknadne in izredne kredite, ker ni bil budžet za l. 1924-25 realen in ker so se za časa volitev izvršili razni izdatki, za katere ni bilo kreditov v proračunu. Ob prihodnji znatnega povišanja kreditov v dvanajstinah, katere je vlada predložila trikrat za dobo štirih mesecev, v celem torej za celo leto, smo povdarjali, da ni kritja za povišane kredite, da ne bodo drž. dohodki zadostovali za pokritje zvišanih izdatkov, ki znašajo za celo leto nad 1800 milijonov dinarjev. Smebljaje je pobijal fin. minister naše trditve in zagotavljal, da je zasigurano popolno pokritje povišanih izdatkov. Dolgo nismo mogli dobiti podatkov, kako se vrši gospodarstvo na podlagi dvanajstin, četudi bi bilo potrebno, da se vsak mesec predloži v svrhu kontrole finanč. odboru v pretres pregled izdatkov in dohodkov za pretekli mesec. Na naše večkratne urgence smo pred par dnevi dobili v roke pregled izdatkov in dohodkov za mesece april, maj, junij 1925. Naj govore številke:

1. V mesecu aprilu 1925 znašajo vsi izdatki 924.14 mil. dinarjev, vsi dohodki 874.87 mil. dinarjev; deficit znaša 49.27 mil. dinarjev. Zanimivo je, da je večina drž. dohodkov bila manjša, kakor bi pričakovali po proračunu, le davek za poslovni promet je dal za 2 in pol mil. dinarjev več kot je določal proračun.

Izdatki večine ministrstev so bili manjši, kakor določa proračun, le izdatki ministrstva notranjih zadev so bili večji za 1.3 mil. dinarjev, za obveze iz prejšnjih let se je izdalo za 3.5 mil. dinarjev več, izdatki ministrstva prosvete so bili večji za 4.8 mil. dinarjev.

2. V maju 1925 znašajo vsi izdatki 2058.961 mil. dinarjev, vsi dohodki 1849.65 mil. dinarjev; deficit znaša 209.3 mil. dinarjev.

Večina dohodkov je bila manjša, kakor določa proračun, povečani so dohodki, in sicer vozne takse za 5.4 mil. dinarjev, davek na poslovni promet za 6.3 mil. dinarjev, trošarine za 7.9 mil. dinarjev, carine za 9.5 mil. dinarjev, neposrednih davkov za 26.7 mil. dinarjev.

Izdatki večine ministrstev so manjši, kakor določa proračun, le izdatki ministrstva pravde so večji za 4.3 mil. dinarjev, obveze iz prejšnjih let za 7 mil. dinarjev, ministrstva prosvete za 12.8 mil. dinarjev.

3. V juniju 1925 znašajo vsi izdatki 2926.48 mil. dinarjev, vsi dohodki 2498.47 mil. dinarjev; deficit znaša 428 mil. dinarjev.

Več ko polovica dohodkov je dala manj, ko določa proračun, večji so dohodki kapitalov za 1.6 mil. dinarjev, davek na poslov. promet za 4.3 mil. dinarjev, razni za 5.6 mil. dinarjev, monopola za 5.9 mil. dinarjev, vozni taks za 8.4 mil. dinarjev, trošarine za 10.2 mil. dinarjev, neposrednih davkov za 15.3 mil. dinarjev.

Izdatki večine ministrstev so manjši kakor določa proračun, večji so bili le izdatki ministrstva pravde za 8.2 mil. dinarjev, za razne obveze iz prejš. let 10.5 mil. dinarjev, ministrstva prosvete za 26.3 mil. dinarjev.

Iz teh podatkov izhaja, da raste deficit od meseca do meseca, da znaša koncem tretjega meseca 428 mil. dinarjev in to kljub temu, da večina ministrstev ni izčrpala vseh kreditov, katere je imela na razpolago. Neizplačani so ostali krediti v znesku 1036 mil. dinarjev. Do teh deficitov je moralo priti, ker se ni v času, ko so se predlagali povišani krediti, skrbelo za dovoljno pokritje in ker so izostali dohodki, kateri so se na podlagi proračuna pričakovali, iz enostavnega razloga, ker z davki in drugimi državnimi dajatvami preobremenjeno ljudstvo ni v stanu plačati pretiranih davkov. Deficit in to naraščajoči deficit od meseca do meseca je glasen in jasn opomin vladi, da je skrajni čas, da napravi red v državnih finančah, da postavi drž. gospodarstvo na zdravo podlago. — Vlad. Pušenkaj.

Po svetu.

Znani belgijski kardinal Mercier umrl. Dne 23. t. m. je umrl v Brüsselu izza svetovne vojne dobro znani kardinal Mercier. Blagopokojni si je pridobil svetovni sloves v letih 1914—1918, ko je v svo neustrašenostjo nastopil proti nemškemu nasilju in branil v pastirskih pismih pred celim svetom pravice svoje domovine. Rajni je bil rojen leta 1851. Dalje časa je vršil službo bogoslovnega profesorja in l. 1906 je postal belgijski primas. L. 1907 je bil imenovan kardinalom. Ravno radi neustrašenosti za časa zasedbe Belgije po Nemcih si je pridobil priznanje ne samo doma, ampak pri celi antanti. Kot bogoslovec je deloval z besedo in peresom za idejo zedinjenja vseh krščanskih cerkev. Ostani mu ohranjen časten spomin!

Italijanski dolg Angliji. V Londonu se je vrše pogajanja med italijansko finančno delegacijo, katero vodi grof Volpi in angleškimi zastopstvom pod vodstvom ministra Churchilla. Pogajanja se vrše že dalje časa, vendar do sporazuma še ni došlo. Anglija je naračunala dolga 590 milijonov funtov ter zahteva letno odplačilo 9 milijonov funtov, Italijani pa trdijo, da dolgujejo samo 381 milijonov in ponujajo na leto tri milijone funtov kot odplačilo. Italija ima v Londonu še zastavljeno zlato v vrednosti 20 milijonov funtov, katere je v početku vojne deponirala kot zalog za posojilo. To svoto sedaj ponuja kot prvi obrok odplačila, dočim Anglija zahteva, da ostane omenjeni znesek še nadalje kot zalog za točno odplačevanje. Angleški minister je dobil pooblastilo, da lahko pogoje po lastni uvidevnosti izpremeni, vendar Anglija najbrž ne bo mnogo popustila.

Sovjeti in mandžurska železnica. Kitajski vlastodržec Čang-Tso-Lin je iz sovraštva do sovjetov, ki podpirajo njegove številne nasprotnike, ukazal zapreti upravitelje

mandžurske železnice, ki preko kitajskega ozemlja veže Sibirijo z Vladivostokom. Uprava te proge je bila v ruskih rokah. Kitajske čete so zasedle celo progo. Spor je nastal radi prevoza kitajskih čet po omenjeni progi. Sovjetska vlada je poslala kitajski ostro noto, v kateri zahteva takojšnjo rešitev spora in izpustitev ruskih uradnikov, v protivnem slučaju bo intervenirala z oboroženo močjo. Radi ruskih pretenj je zavladalo na Kitajskem, posebno pa še na Japonskem, veliko razburjenje.

Iz Rusije. Drugo obletnico Leninove smrti so praznovali v Moskvi 22. januarja. Ob tem času odprejo Leninovo grobnico, katero obiskujejo ruske mase. Leninov grob je obiskalo v enem in pol letu nad en milijon oseb. — V Piskovu se je zagovarjal pred vojaškim sodiščem 19. januarja zbor 179 oficirjev od 19 sovjetske garde. Obtoženi so bili vsi, ker so se zoperstavili povelju kornega poveljnika Ukrovskega. Od obtoženih je bilo obsojenih 16 na smrt in po potrditvi obsodbe so ustrelili vseh 16.

Osamosvojitve Irske. Irska država je sklenila, da izda svoj poseben denar, ki bo popolnoma različen od angleškega; kovani denar bo niklast, srebrni in bronast. Srebrni denar bo vseboval še dvakrat toliko srebra, kot angleški. Ko bo novi denar izdan v promet, bo prenehala vrednost angleške valute, katere se je dosedaj Irska posluževala. Z uvedbo novega denarja je Irska še povečala svojo neodvisnost od Anglije.

Vladno varčevanje.

Vlada je izdala sledeče poročilo dosedanjih redukcij in varčevanj: V ministrstvu za soc. politiko je reduciranih 276 oseb, s čemer se je prihranilo 8 mil. 916 tisoč 859 D. V ministrstvu za javna dela so reducirana

Trgovski posli
povzročujejo mnogo skrbi in mnogokrat me je glava tako močno bolela, da sem mislil, razpočila se bo. Soproga pa mi je nasvetovala zdravilo

Aspirin-tablete Bayer

in hvala njim, da so te mučne bolečine izginile. Prisnost teh tablet se pozna po modro-belo-rudeči varstveni znamki.

ASPIRIN 0.5

203 mesta, prihrankov 5,573.236 dinarjev; v ministrstvu za narodno zdravje je reduciranih 661 mest, prihrankov 13,896.218 dinarjev; v ministrstvu za pošte 382 mest reduciranih, prihrankov 50,714.907 dinarjev; v notranjem ministrstvu reduciranih 561 mest, prihrankov 33,600.025 dinarjev; v poljedelskem ministrstvu prihrankov samo na materijelnih izdatkih 4,090.000 D. V ministrstvu za agrarno reformo prihrankov na materijelnih izdatkih 1,000.000 D. V fin. ministrstvu je reduciranih 2,077 mest prihrankov 252,361.501 dinarjev. V ministrstvu za gozdove in rudnike reduciranih 167 mest, prihrankov 49,105.146 dinarjev. V pravosodnem ministrstvu reduciranih 91 mest, prihrankov 3,342.568 dinarjev. V zunanjem ministrstvu reduciranih 52 mest, prihrankov 2,852.499 dinarjev. V vojnem ministrstvu na materijelnih izdatkih 30,000.000 dinarjev. Skupno je torej dosedaj reduciranih 4570 mest. Vsi prihranki skupaj znašajo 444,553.169 dinarjev.

Te številke se servirajo domačinom in tujcem, ki ne razumejo dovolj našega varčevanja ali »štednje«. Kako to v resnici izgleda, pa naj sledi iz sledečega:

Pravico na uporabo brezplačnih potnih avtomobilov imajo sedaj po »redukciji« in »varčevanju« predsednik ministrskega sveta, vsi ministri, predsednik skupščine, upravniki grada Beograda (šef beograjske policije), veliki župani in šef zagrebske policije. Od teh ima predsednik ministrskega sveta ali vlade tri, predsednik skupščine dva, drugi pa po en avtomobil. Predsedniku vlade in zunanjemu ministru se dodeli po novih pravilih »varčevanja« tretji avtomobil za neomejeno uporabo radi tujih »delegacij«, ki prihajajo v Beograd. Posebej se še pa avtomobili, ki vozijo pod imenom sanitetske službe in pa oni, ki jih rabi vojno ministrstvo razven avtomobila, ki ga ima na razpolago sam minister. Za vsak avtomobil se predvideva dnevno 15 litrov bencina.

Vsem, ki so po novi odredbi »varčevanja« dobili avtomobile, so pa priznani še posebni stroški za »potrebe«, ki so zvezane z avtomobili brez plačila za bencin, — in tako dobivata predsednik vlade in zunanji minister mesečno brez polaganja kakih računov še po 20.000, druga pa po 15.000 dinarjev.

To vidno varčevanje glede avtomobilov bo stalo letno državo okroglo 4 milijone dinarjev. Avtomobili vojnega ministra so pa poleg tega še neomejeni glede uporabe in stroškov.

Ministri pa imajo poleg tega še salonske železniške vagonce in če potreba cele vlake ter brezplačne cigarete.

Koliko vse to stane, je sploh nerazvidno. Dolgo časa so stale brezplačne ministrske cigarete letno okroglih 12 milijonov, potem so pa v nemi »varčevanju« znižali ali obljubili to na polovico, proračun finančnega ministra pa sedaj v tem pogledu ni govoril o šestih, ampak je beležil 6 in pol milijona kljub vsem zagotovilom, da je brezplačno kadenje z najmanj 50.000 D mesečno plačanih ministrov na prvem mestu »redukcije« in »varčevanja«.

Reduciralo in varčevalo se je pa tako, da večina onega, kar je sedaj komaj živelo, izgubi vsako življenjsko možnost. Vojno ministrstvo izkazuje na primer prihrankov od 30 milijonov, a to se tiče nabave prehrane za vojake in živali ter nabave oblek. To se pravi, da bo še slabša hrana in druga oskrba v kasarnah, a da bodo še vedno hodile množične komisije po svetu ogledovati in kupovati razne vojne potrebščine.

Kako je »seljaška« vlada štedila pri ministrstvu za poljedelstvo, je že znano, naj sledi še primer varčevanja pri ministrstvu za narodno zdravje.

Na plačah in honorarjih je prihranjeno 800.000 D, nameravali so se nabaviti neki desinfekcijski aparat, pa se je to črtalo in tako prihranilo 400.000 D. Črtan je tudi kredit od 90.000 dinarjev za nakup posebnih očes-

mih zdravil. Kredit za higijsko-epidemiološki zavod v Beogradu je znižan od 1 milijona na 800.000, za zavod v Zagrebu pa od 1 milijona na 500.000 D. Za institut za tropične bolezni v Skoplju je bil prvotno določen kredit od 800.000 D, potem pa znižan na 600.000 D. Za 200.000 D je bil znižan tudi kredit za malarični institut v Trogiru.

Tako se varčuje pri proračunu od 13 milijard! Pri najpotrebnejšem se odskrne kakih stotisoč. Več kot zdravila za očesne bolezni stane na primer bencin za en sam ministrski avtomobil, a kredit za zdravila se črta, avtomobil pa ostane. — tgr

Iz Slovenije.

Duhovniške novice. S 1. svečanom t. l. nastopi g. Urh Hafner, župnik na Ojstrici nad Dravogradom, župnijo Tinje, odkoder odide dosedanjí g. provizor Janez Ogulin kot kapelan v Loče. Na Ojstrico pride za provizorja g. Rudolf Kociper, tačasni kapelan na Ponikvi ob južni žel., kjer mu sledi iz Loč g. kapelan Franc Časl. Istočasno so predstavljani gg. kapelani: Matija Neudauer iz Rajhenburga k Sv. Lavrenciju v Slov. gor., od tam pa g. Jakob Zidanšek v Rajhenburg, Anton Oblak iz Mozirja v Makole, Feliks Vršič pa v Mozirje.

Shod Slovenske ljudske stranke v D. M. v Brezju pri Mariboru je dne 24. t. m. zelo dobro uspel. Supanova gostilna je bila napolnjena zborovalcev iz vseh okoliških občin. Zborovanje je otvoril domačin g. Mikl. Za predsednika je bil izvoljen g. Fr. Maher. Poslanec Franjo Zebot je govoril o nesrečni politiki in o državnem gospodarstvu, ki ga vodita Pašič in Radič. Govorili so še gg. Sagaj, Polže, Mikl, Florjančič, Maher in Kobale. Poslednji, dasiravno pristaja Radičeve stranke, je javno izjavil, da odobrava govor našega poslanca in obsoja brezglavo politiko sedanjega vlade. Samo eno željo je izrazil: SLS bi morala v vlado! Dobil je odgovor, da se naša stranka ne da kupiti in zato ostane raje v borbi proti krivici. Zborovalci so z vsemi proti enemu glasu izrekli popolno zaupanje Jugoslov. klubu. Le vstrajate, so klical zborovalci od vseh strani. Socialist, ki je bil na zborovanju, pa si sploh ni upal naprej.

Umrli je dne 24. t. m. v Metavi pri St. Petru pri Mariboru mlad gospodar Janez Krajnc, star komaj 34 let. Bil je naš zvest misliljenik. Svetila mu večna luč!

Elektrifikacija Murskega polja. Iz Križevcev na Murskem polju poročajo: Mnogo se dandanes govori o elektrifikaciji raznih krajev, podjetij itd. Saj je razpeljana električna mreža po Slovenskem Štajerju iz Fale. Počelo se je delati že tudi na Dravskem polju, da ne bo dolgo, in imeli bodo tam lepo in stalno razsvetljavo. Kaj pa Mursko polje? Tudi tukaj je udomačena ta misel. Saj imamo dve elektrarni, v Ljutomeru in pri opekarni v Križevcih. Toda tukaj je velik razloček; dočim Lutomerska deluje vedno in razsvetljuje Ljutomer, stoji križevska že cele tri leta. Ko imamo vendar tukaj opekarno, mlin in žago. Lahko bi si prisluzil po leti marsikak delavec potreben denar, a po zimi celo, ko mlina na vodah zamrzujejo, bi lahko bil v pogonu mlin in žaga in obenem bi imeli tako potrebno električno razsvetljavo. Se pozna, da g. Luminja nil. Zadnji čas se že sliši, da dobimo v doglednem času elektriko iz Fale. Treba bo stopiti na noge, posebno vodilni in podjetni možje; ali bi ne bilo pametno, da bi se začeli potegovati za to potrebno in koristno stvar tudi v gornjih krajih Murskega polja, da se to delo čimprej pospeši od Ormoža, ko bo do tja gotovo? Ljutomer o tem že pridno razpravlja, tako da se bo najbrž pričelo z delom, takoj ko mine najhujša zima. Torej Križevčani in Muropoljci, na noge; zganite se!

Dnevne novice.

Vpokožitev zagrebskih vseučilišnih profesorjev. — Sedaj vpokojene profesorje je imenoval leta 1924 Pribečević. Akademski senat je takrat zoper imenovanja protestiral, rektor zagrebskega vseučilišča Zimmermann je poslal kralju spomenico. Sedanjí vpokojenci so sami proteželi sam. demokratov. Dr. Branko Vodnik je bil preje dvakrat suspendiran. Ko je postal Pribečević prosvetni minister, je bil takoj zopet nastavljen. Dr. Viktor Novak je bil imenovan brez predolga profsorskega zbora, ki je hotel razpisati natečaj, dr. Artur Schneider istotako. Dr. Milan Prelog je bil v stadiju habilitacije za docenta. Dasi ni še izpolnil niti pogojev za docenturo, ga je imenoval Pribečević rednim profesorjem. Ferdo Koch nima niti doktorata. Dr. Grga Novak je bil imenovan na podlagi votuma separatuma, kar je proti običajem. Dr. Peter Bulat je bil uradnik na filozofski fakulteti. Ko je postal samostojni demokrat, je postal tudi univerzitetni profesor. Dr. Marija Kiseljak se je habilitiral za algebro, imenovan je bil pa za geometrijo. Dr. Vojislav Radovanović je bil usposobljen za antropogeografijo, imenovan pa za fizikalno geografijo. Prišel je iz Skoplja. Skoplje je bila sploh prehodna postaja za Zagreb. Od tam so prišli dr. Bulat, dr. Radovanović in dr. Novak, prišel bi sigurno še dr. Kolendič in drugi. Dr. Vl. Dvorniković je bil imenovan od docenta takoj za rednega profesorja, samo da se je preprečil povratek dr. Bazale.

Stroški velikega županstva. Za avtomobile velikih županov se porabi na leto 6 milijonov dinarjev. Razven tega dobiva vsak veliki župan na leto okroglo 1 milijon dinarjev za reprezentacijo. Že iz ravnokar navedenega je razvidno, kako služi blagoslanju države, ker je razdeljena na 83 oblasti s 33 velikimi župani.

Zatvoritev tajne igralnice v Zagrebu. V zagrebskem hotelu Esplanade se nahajajo prostori Golf kluba; za

tem imenom se je pravzaprav skrival igralni klub, ki je odprl v svojih prostorih javno igralnico ter pobiral od vsakega igralca 25 din. vstopnine. Posli so klubu seveda cveteli, ker je vse hitelo v igralnico, ki je poslovala par mesecev, dasi protipostavno ker pri nas niso dovoljene javne igralnice. Zagrebske oblasti so igralnico mirno trpele; te dni pa je izvedelo zato notranje ministrstvo in nenadoma odredilo zatvoritev igralnice.

Pri eni pošti dva uzmoviča. V Novem Sadu so odkrili te dni pošto afero in izročili roki pravice dva uzmoviča, ki sta odpirala pisma in izmikala denar. Aretirana sta dva poštna uradnika, in sicer Stefan Bošković in ruski begunec Dimitrij Cviderski. Bošković je bil svojčas trgovec, je skrahiral in bil sprejet v pošto službo. Bošković je obdolžen, da je skozi cela tri leta odpiral zasebna in uradna pisma ter izmikal, iz njih denar. Kakor hitro so enkrat sumili predstojniki o njegovi nepoštenosti, so ga začeli opazovati. Poštni ravnatelj je zalepil v pismo bankovce, kojih število in serijske številke so bile zaznamovane od prič. To denarno pismo je bilo podtaknjeno v oddelek, katerega je vodil Bošković. Tudi to pismo je izginilo, a sledila mu je hišna preiskava pri Boškoviću. Našli so 3000 pisem, od katerih jih mnogo ni bilo niti odprtih. Z uradnih dokumentov je kradel Bošković marke in oškodoval na ta način erar za 100 tisoč dinarjev. Zasebnike je okradel iz pisem za 300 tisoč dinarjev. Na vprašanje: Zakaj je kradel, je odgovoril: da bi lažje živel. — Drugi poštni nepoštenjak v Novem Sadu je zgoraj omenjeni Rus. Rus je tudi izmikal pisma in prodajal potvorne znamke. Največje goljufije je uganjal s tridinarskimi znamkami, ki so bile pretiskane z označbo za faktično vrednost »50 para«. Ta pretisk je odstranjeval s kemičnimi tekočinami ter prodajal te znamke za tri dinarje.

S sanmi pod vlak. Pri Sisku se je te dni pripetila na železniški progi pri Zagrebu strašna nesreča. Poznani veseljak in tamburaš Ivo Novosel se je vračal pozno po noči iz veselice v Odri pri Sisku. Ker je bil pijan, ni pogodil koles, ki vodi preko železniške proge. Hotel je na to progo prevoziti kar na dobro srečo; komaj je zapeljal s sankami na progo, je pridrvel osební vlak, ki je s svojimi kolesi zmlél nesrečnega pijanca, konje in sani.

Ruski kadeti v Sarajevu. Ruski izseljenci sami izjavljajo, da je oddelek ruskih kadetov v Sarajevu nekaj čisto nepotrebnega in odveč. Ti sarajevski kadeti se ne vzgajajo ne v ruskem, ne v jugoslovanskem duhu, zlorabljajo gostoljubje jugoslovanske države. Glavno tem mladincem je: razkošno in nemoralno življenje. Ruski begunci izjavljajo, naj bi se ta ruska kadetnica pretvorila v obrtno šolo in bi jo naj premestili iz Sarajeva v Frčo ali Gorazdo.

Statistika kapucinskega reda. Red kapucinov je bil ustanovljen začetkom 16. stoletja od Matevža Bassi kot veja frančiškanskega reda in se je hitro razširil po celi Evropi. Že leta 1620 najdemo kapucine v Italiji, Nemčiji, Švici, Španiji, na Francoskem, in v Avstriji. Izvzemši Rusijo, imajo kapucini danes svoje naselbine v vseh državah Evrope in v treh ameriškanskih. Po najnovejši statistiki šteje red: 928 samostanov in hospicov z 10.193 osebami. Prva statistika kapucinskega reda je bila izdana 1888. Tedaj je štel red 7628 članov. Iz kapucinskega reda deluje 1171 kapucinov v 54 misijonskih deželah.

Večkratni milijonar kot trapist. V samostanu trapistov Soligwy v Belgiji je napravil pred kratkim slovesno zaobljubo p. Albert Maria van Cruyssen. Pred vstopom med trapiste je bil znan belgijski milijonar in državnik. V svetovni vojni se je bojeval v belgijski vojski in postal stotnik. Ko je polagal slovesno zaobljubo, je prisostvovalo tej ceremoniji več belgijskih poslancev. Kardinal Mercier je poslal novemu trapistu poseben pozdravni brzojav.

Borza (Avala). Zagreb, dne 23. januarja 1926. Zürich zaključni: Beograd 9.17%, Paris 19.37, London 25.17, Newyork 517.75, Milano 20.91, Praga 15.32%, Wien 72.90, Budapest 0.00726, Berlin 123.30, Brüssel 23.52, Madrid 73.35, Amsterdam 268.12, Varšava 72.50, Bukarest 2.27%, Sofija 3.55, Atena 7.10. — Zagreb, slobodni tečaj: Wien 7.96, Trst 228, London 274.80, Newyork 56.45, Paris 213, Praga 167.55, Zürich 1092.25, Ratna štev. 314, roba in novac.

Iz Maribora.

Nadaljevanje proračunske seje. Na proračunski seji mariborskega občinskega sveta, ki se je vršila pretekli četrtek, je bilo pri glasovanju navzočih premalo število obč.

svetnikov. Radi tega se je seja nadaljevala v petek zvečer. Po otvoritvi je dal g. župan proračun ponovno na glasovanje ter je bil sprejet s 25 proti 6 glasovom. Po glasovanju je g. župan poročal, da je zastopnik komunistične stranke, občinski svetnik Ciril Razboršek, odložil mandat. Na njegovo mesto pride železniški delavec J. Čanžl. — Bivši židovski tempelj v Dravski ulici se bo adaptiral za stanovanja. Iz delavniških prostorov, ki se dosedaj nahajajo v hiši, se bode dobilo dve stanovanji. Adaptacija bo stala 35.000 dinarjev. Seja je bila po polurnem poteku končana.

Maribor za boljše zveze. Kakor pišejo mariborski listi, se bo veliki avtoomnibus-promet med Mariborom in Dravogradom, Mariborom in Konjicami, Mariborom in St. Iljem, kakor tudi mestni promet z bližnjo okolico začel že baje pred Veliko nočjo. Listi tudi pišejo, da se bo s temi avtoomnibusi v daljne kraje prevažala tudi pošta, kar bo posebno za trgovce neprecenljivega pomena. V zadnjem času deluje naše obmejno mesto Maribor na tem, da dobi nekoliko boljše zveze z bližnjo in daljno okolico in da se poveča promet, pa tudi, da nudi tujcem, ki prihajajo od štirih strani v Maribor, večje ugodnosti, kot so jih imeli do sedaj.

Telovadna akademija, ki jo priredi Orlovski odsek v Mariboru dne 31. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6, obeta biti zelo zanimiva. Že po predpripravah soditi, bo to ena najlepših prireditev v letošnjem predpustu. Zato pa naj nihče ne zamudi pravočasno si priskrbeti vstopnico. V prodajni so v knjigarni sv. Cirila, Koroška cesta 5, in pri njeni podružnici, Aleksandrova cesta 6. Cena je: sedeži po 15, 10, 8 din., stojišča po 4 din., dijaško stojišče 2 din.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 41. t. m., ob 10. uri dopoldne v dvorani Društva katoliških mojstrov, Veštnjska ulica 16. Za vse p. n. gg. redne člane je udeležba obvezna; katoliški mojstri in drugi prijatelji Katoliškega pomočniškega društva so dobrodošli!

Krščanska ženska zveza v Mariboru je imela v nedeljo, 24. januarja, svoj občni zbor. Zborovanje se je vršilo v dvorani Zadržne gospodarske banke, ki je bila polna do zadnjega kotička. Poročilo odbora, ki je pod vodstvom predsednice gospe Bauman požrtvovalno deloval, se je z velikim odobravanjem vzelo na znanje. Izvoljen je bil po večini stari odbor. Na zborovanju je govoril dr. Hohnjec, ki je poudarjal velike naloge, ki jih ima danes krščansko ženstvo izvrševati v človeški družbi.

Predavanje vseučilišnega profesorja g. dr. Grivca na zadnjem prosvetnem večeru v Gospodarski banki je bilo izredno dobro obiskano. V zanimivem predavanju, katerega so pojasnjevale še krasne skioptične slike, je naslikal strahote glada v Rusiji in blagodejen vpliv papeževe pomožne misije. Občinstvo mu je za njegovo predavanje izkazalo živahno odobravanje.

Narodno gledališče. Repertoar: Danes v pondeljek: Zaprt. — Jutri v torek, dne 26. januarja, ob 20. uri: »Evangeljnik«, ab. A.

Ruski tečaji na Ljudski univerzi v Mariboru pričnejo dne 3. februarja, ob 8. uri zvečer in sicer v dekliski šoli Cankarjeva ulica. Otvorita se dva tečaja: začetniški in nadaljevalni ali konverzijski. Prijave in sicer pismeno je nasloviti na Ljudsko univerzo, Slomškov trg, ustmeno pa se sprejemajo v predavalnici Ljudske univerze v pondeljek, 25., v petek, 29. in v pondeljek, 25. t. m., od 7—8 ure zvečer.

Državna borza dela v Mariboru. Od 17. do 23. t. m. je bilo pri tej borzi dela 142 prostih mest prijavljenih, 224 oseb je iskalo službe, v 44 slučajih je borza posredovala uspešno in 7 oseb je odpotovalo. Od 1. do 23. t. je bilo 386 prostih mest prijavljenih, 640 oseb je iskalo službe, v 276 slučajih je borza posredovala uspešno in 26 oseb je odpotovalo.

Prostovoljno gasilsko in reševalno društvo v Mariboru ima svoj redni občni zbor v petek, dne 29. januarja 1926, ob pol. 8. uri zvečer v posvetovalnici depoja (Koroška cesta 12, II. nadstropje). Ako ob določeni uri ne bo navzočih dovolj članov, se vrši ob 8. uri drugi občni zbor z enakim sporedom, ne oziraje se na število članov. Spored: 1. Odobritev zapisnika lanskega obč. zbora z dne 30. januarja 1925. 2. Poročilo tajnika o delovanju v preteklem 55. društvenem letu. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev društvenega odbora. 6. Volitev pregledovalcev računov. 7. Volitev 7-članskega tovarišvenega odbora. 8. Anuliranje dosedanjega poslovnega reda tovarišvenega odbora. 9. Določitev letne članarine podpornih članov. 10. Slučajnosti. (Predloge, ki zadevajo to točko, je naj-

Z Osram-zarnicami k boljši svetlobi!

Kasneje 24 ur pred začetkom zborovanja pismeno vložiti poveljstvu, ker bi se jih v nasprotnem slučaju ne moglo obravnavati.) K temu zborovanju se vljudno vabijo vsi izvršujoči, častni in podporni člani, reditelji, kakor tudi vsi prijatelji ter dobrohotniki našega društva. Kapetan: J. Voller.

Pasji zapor. Ker se že dalje časa ni v mestu nikjer pojavil nov slučaj pasje stekline, se po nalogu velikega župana ukinja strogi pasji zapor, ostane pa v veljavi še omiljeni pasji zapor pod navadnimi pogoji, to je, psi morajo imeti na cesti nagobčnik, ali pa se voditi na vrvice.

Protituberkulozna liga v Mariboru. V zadnjem času so došla ligi sledeča denarna naklonila: Zbirka mariborskih strojevodij po g. Bibiču 425 D, občina Studenci pri Mariboru 200 D, Ant. Hrovat, poštni uradnik v Mariboru 100 D, Tereza Pavlič, gostilničarka 50 D, Pavla Orančič iz Loke pri Zid. mostu 50 D, Okr. glavarstvo v Mariboru, iz nabiralne pušice 50 D. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Planinski ples. Opozarjamo, da se letos vrši planinski ples dne 1. februarja 1926, ob osmi uri zvečer pri Götzu. Ta ples je najbolj priljubljen radi nepričljene zabave in izbornih krepič ter je vsako leto prav dobro obiskan. Dobiček gre za vzdrževanje planinskih koč, potov, markacij, zlasti na severni državni meji.

Kavarna »Jadran« dnevno do 2. ure zjutraj odprta. Točijo se najboljše ljutomerska vina kakor: rulandec, rizling. Dnevno sveže domače pecivo, žganje in likerji najboljše vrste. Za obilen poset se priporoča vodstvo kavarne.

LISTEK.

Mali svet naših očetov

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.
Prevod iz italijanščine.

Nadaljeval je pot. Sedaj je bilo potrebno, da je obrnil vso svojo pozornost na stezo, da je ni zgrešil, da ni strmoglavil navzdol. Mala polja Gandrie so se kmalu končala. Nato so se začele goste žive meje, ki so visele nad jezerom, razdejane, z drevjem pokrite dolinice, ki so padale naravnost navzdol. V teh prehodih je bil Franco prisiljen, da je na slepo tipal z roko, da je zgrabil vejo, potem drugo, potegnil obraz iz listja, ki je vsaj vonjalo po Valsoldi. Plaziti se je moral od drevesa do drevesa, z nogami otipavati tla v strahu, da ne zdršne v globočino, in tako iskati sled steze. Njegova čulica je bila majhna, a ga je vendar ovirala. Razburjalo ga je šumenje listja, ko je stopal. Zdelo se mu je, da se mora slišati v tej sveti nočni tišini daleč po gorah in po jezeru. Tedaj je obstal in poslušal. Slišalo se je samo oddaljeno bučanje slapa v Resciji, kako zaleteno skovikanje sove v gozdih tam onstran jezera, in včasih tam spodaj na vodi suh udarec. Bog zna, odkod. Ni rabil nič manj kot eno uro, da je došel do meje. Tam, med Mejno dolino in dolino Malghera, je bil gozd pred kratkim posekan. Kamenito pobočje je bilo golo, zato tem večja nevarnost, da strmoglati navzdol, tem večja nevarnost, da ga bo kdo videl. Tu čez je šel prav počasi, večkrat se je ustavil ter se vrgel na vse štiri. Preden je došel do Orige, je zaslišal tam doli rahle udarce z vesli. Vedel je, da pluje včasih ponoči čoln straže ob obrežju doline Malghera. Gotovo je bila to straža. Pod kostanji Orige se je oddahnil. Tu je bil krit in je stopal brez šuma po travi. Šel je navzdol po zapadnem pobočju doline Malghere in došel na drugi strani brez zaprek navzgor. Ko se je približal Roochu, mu je srce silno bilo. Rooch je nekaka predstraža Orige. Tu se začne mala pot, po kateri sta šla tolikokrat z Luizo ob toplih zimskih popoldnevih, trgala vijolice in favorjeve liste ter se razgovarjala o prihodnosti. Spomnil se je, da sta imela zadnji pot majhen prepirek radi tega, kakšnega moža bi si želela za Marijo, kakšne vrline naj bi imel. Franco bi dal prednost poljedelcu, Luiza pa kakemu strojnemu inženjerju.

Rooch je planinska koča, ki je postavljena tik poleg majhnega polja, ki se razprostira po hribu navzgor ter tvori svetlo majhno točko med temnimi gozdovi. Zgoraj je soba, spodaj hlev, majhen hodnik spredaj, pred njim kapnica, in drugega ni nič. Hodnik je obrnjen proti kameniti poti, ki pelje dva ali tri metre bolj doli. Od vrha prepada doline Malghera do Roocha je nekaj korakov. Ko je Franco došel na vrh, je čul v koči pritaženo govorjenje.

Ustavil se je, umaknil v stran, se vlegel na trebuh od steze v stran, ob kostanjevem grmičju. Ni več

slišal govorjenja, začul je pa nagel moški korak. Nepremično je ležal in zadrževal sapo. Mož se je ustavil skoraj tik njega, trenutek počakal, nato se je počasi vrnil in glasno rekel s tujim naglasom: »Nič ni. Kaka lisica je bila.«

Stražniki. Sledil je dolg molk. Franco se ni upal premakniti. Stražniki so se začeli zopet razgovarjati. Franco je sklenil, da se bo brez šuma umaknil nazaj ter se zopet skril v dolini Malgheri ter šel nato za kočo navzgor. Prav počasi si je sezul čevlje. Baš se je hotel premakniti, ko je slišal, da so prišli tri ali štiri stražniki iz koč. Razgovarjali so se in šli proti njemu. Nekdo je rekel: »Ali ne bo ostal nihče tu?« in drugi je odgovoril: »Saj ni potrebno.«

Štirje stražniki so šli mimo njega, drug za drugim, ne da bi ga kdo videl. Ničesar niso sumili, zakaj pogovarjali so se o brezbrzihih stvareh. Nekdo je rekel, da je lahko kdo deset minut pod vodo, ne da bi utonil, drugi je trdil, da čez pet minut nastopi smrti. Četrti je šel molče; toda ko je bil mimo njega, se je ustavil. Franca je obšla groza, ko je slišal, da je podrgnil vžgalico. Prižgal si je pipo, trikrat ali štirikrat potegnil dim ter vprašal na to tovariše precej glasno, ker so se že oddaljili ter stopali navzdol po pobočju doline Malghere: »Koliko je bila stara?«

Nekdo izmed onih je tudi glasno odgovoril:

»Tri leta in en mesec.«

Nato je četrti stražnik še dvakrat potegnil dim ter šel nato naprej. Franco, ki je še ležal na tleh, se je dvignil z rokami in krčevito zgrabil za travo, ko je slišal »tri leta in en mesec«, Marijino starost. Koraki so se počasi izgubili doli v dolini Malghere.

»Bog, Bog, Bog, Bog!« je kriknil. Dvignil se je na kolena ter počasi ponovil sam pri sebi, kakor blazen, grozni besedi »je bila«. Vil je roke in zopet stokal: »Bog, Bog, Bog, Bog!«

(Dalje prihodnjič.)

Če skrb in žalost nas navdaja,
Napor prehud živce razkrajja,
Izpijmo čašo »BUDDHA«-čaja,
Radost na novo nas prerajja!

Pouk posameznikov v strojepisju, stenografiji, trg. računstvu, knjigovodstvu z bilanco, korespondenci, slov. in nemškem jeziku. Začetek dnevno. Samo praktično, temeljito, lahko umljivo. M. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 34 3-1

Vino prodaste staro ali novo, ako pošljete takoj vzorec in zadnjo ceno postavno kolodvor na skladišče ljutomerskih vin, Zagreb, Prika 35. 607

Stambilike vseh vrst izdeluje Zinauerja naslednik S. Petan v Mariboru, Aleksandrova cesta 43, dvorišče. 581

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1 I.

ČAJNA ROČKA zlata
visoko plemenita in najfinjša
zdravilišna mesanica
v najdostopnejši popolnosti,
edina obstoječa čajna mesanica
najfinjših cvetov in nepre-
kasljiva v izdatnosti, v porabi
ne dražja kot srednje vrste.

Inserirajte!

Staro umetno zobovje

se kupuje v hotelu »Črni orle«, soba št. 12, dne 25. in 26. in 27. januarja t. l., od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljake križe

(»enduro«) »podop« »slovenski« »oficij« »izdava« »se«
Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in 800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm veliki po 1700 din.

Stenaki križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90 din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 96 in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenaki križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se tople priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ARGUS je naš najboljši domači obveščevalni zavod
ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverljive
ARGUS daje obvestila o vsem, posebno pa o stanju
denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih
podvzetih in zasebnih oseb
ARGUS-ove informacije so vedno točne, ščrpne in
hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. 11, Beograd
ARGUS-ov telefon: 6-25, brzojavni naslov: Argus

Širite „Našo Stražo“!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni, novegrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

P. Z. Z. D. Z.,

Stolna ulica št. 6

Obrestuje hran. vloge brez odpovedi po 6%,
na trimesečno odpoved po 8%.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so le

Josip Petelinc-a

Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke **Gritzner, Phönix in Adler**

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubied.«

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Telefon 913